

RØNNE HAVN

Årsrapport 2016

1280 L.

Indhold

1	Bestyrelsesformandens beretning	4
2	Direktørens beretning	6
3	Fem-års hovedtaloversigt	8
4	Påtegninger	9
4.1	Ledelsespåtegning	9
4.2	Den uafhængige revisors påtegning	10
5	Rønne Havn A/S' bestyrelse, direktion og ledelse	12
5.1	Bestyrelse	12
5.2	Direktion & Chefgruppe	15
6	Bestyrelsesarbejdet	16
6.1	Bestyrelsens værdiskabelse	16
7	Selskabsoplysninger	19
8	Beretning	20
8.1	Hovedaktivitet	20
8.2	Udvikling i regnskabsåret	20
8.3	Særlige risici	23
9	Ledelsens forventning til selskabets udvikling	24
10	ISO-certificeringer	26
10.1	CSR – Corporate Social Responsibility rapport 2016	26
10.2	Kompetenceudvikling	27
10.3	Arbejds miljø og sikkerhed	27
10.4	Miljøforhold	27
11	God selskabsledelse	28
11.1	Interne kontroller og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelse	28
12	Årsregnskab 1. januar til 31. december 2016	30
12.1	Anvendt regnskabspraksis	30
12.2	Resultatopgørelse	31
12.3	Balance	31
12.4	Pengestrømsopgørelse	32
13	Resultatopgørelse 1. januar – 31. december	33
14	Balance pr. 31. december	34
15	Pengestrømsopgørelse 1. januar – 31. december	36
16	Noter	38

1. Bestyrelsesformandens beretning

v. bestyrelsesformand Thomas Thors

2016 blev året, hvor det blev klart, at Rønne Havn A/S' nu nærmer sig det tidspunkt, hvor en større udbygning af Rønne Havn kan realiseres. Jeg skal indledningsvis takke ledelse og medarbejdere i selskabet for deres store indsats, som har gjort det muligt - allerede nu - at virkeliggøre de visioner, vi har arbejdet med de sidste fem år. Jeg vil også takke bestyrelsen, som i år blev udvidet med fire medlemmer med særlige kompetencer, for det store engagement, der er lagt for dagen.

Et af udgangspunkterne for vores arbejde i bestyrelsen er, som vi har formuleret det i vores strategi- og forretningsplan Klar Kurs 2025: "Vi skal udnytte den fordel, vores geografiske beliggenhed kan have, til at skabe værdi for vore kunder og det omkringliggende samfund."

Vi har, som det beskrives i kapitlet om den værdiskabende bestyrelse, nu en bestyrelse med de kompetencer, der er nødvendige for, at bestyrelsen som den overordnede og strategiske ledelse kan varetage både sin kontrollerende, men også en forretningsudviklende funktion.

Vi har i de seneste år indarbejdet "Anbefalinger til god selskabsledelse" i vores bestyrelsesarbejde - og i stigende grad også med begrebet Board Governance, som ligeledes behandlet i kapitlet om bestyrelsens værdiskabelse.

Det er lykkedes at få bestyrelsen til at arbejde godt sammen - som et team - og få alle til at bidrage med deres særlige viden og kompetencer til bestyrelsens

arbejde og resultater. Bestyrelsen har i samarbejde med direktionen sikret, at der er en klar linje mellem, hvad der er bestyrelsens arbejdsområde, og hvad der er direktionens arbejdsområde.

Det er vigtigt for mig, at vi har god stemning i bestyrelsen, og at alle synes det er spændende og udfordrende at bidrage til de store forandringer Rønne Havn A/S står over for i de kommende år.

Et underliggende tema i vore drøftelser frem mod realiseringen af den store havneudvidelse har været risikostyring og risikovillighed. Vi har i bestyrelsen medlemmer, der har lang erfaring med, hvorledes store infrastrukturprojekter skal finansieres, ledes og ikke mindst risikostyres.

Det har været vigtigt for direktionen at sikre, at bestyrelsen til stadighed får de nødvendige oplysninger om den finansielle situation og valide prognoser for den fremtidige indtjening. Risikostyring indgår i organisationens daglige arbejde og ikke mindst i forbindelse med

udarbejdelse og revision af strategi- og forretningsplanerne. Bestyrelsen lægger vægt på at identificere så mange af de mulige risici, der er forbundet med planlægningen og realiseringen af det store infrastrukturprojekt. Ambitionen er, at vi holder risiciene inden for risikovilligheden. Jeg er overbevist om, at det grundige arbejde vores kyndige medlemmer har udført i samarbejde med direktionen, vil vise, at vi bevæger os på sikker grund.

Rønne Havn er Bornholms forsyningshavn. Langt hovedparten af gods- og passagertransporten til og fra øen foregår over havnens kajer. Det er derfor af afgørende for det bornholmske samfund, at Rønne Havn gøres i stand til at modtage fremtidens stadig større skibe hver eneste dag året rundt.

Rønne Havn A/S står over for en stor udfordring, hvis havnen både skal modstå de forventede øgede vejrbelastninger og samtidig kunne håndtere fremtidens skibstrafik. Det er selskabets vurdering, at det vil være nødvendigt at etablere en solid ydre mole, en nordvestlig indsejling - i stedet for den nuværende vindudsatte vestlige indsejling - og tilstrækkelig lange kajer med vanddybder ned til 11 m.

Rønne Havn A/S har været igennem en betragtelig turnaround-proces de seneste fem år.

Ved en målrettet indsats er det lykkedes direktion og bestyrelse at øge de årlige resultater fra gennemsnitlig 3-4 mio. kr. årligt til nu i år 14 mio. kr. Det indgåede færgeforlig og det efterfølgende udbud har sammen

med tilskuddet til færgetrafikken til de mindre danske øer medført, at Mols-Linien A/S vil kunne tilbyde betragtelige lettelser i priser og takster. Det vil betyde et trafikspring og dermed øgede indtægter til Rønne Havn A/S.

Rønne Havn A/S har fået udarbejdet en faseopdelt udbygningsplan for havneudvidelsen af Niras A/S - ligesom selskabet i samarbejde med Niras A/S og Bornholms Regionskommune har forfattet en omfattende VVM-redegørelse, som kommunalbestyrelsen på sit møde d. 22. dec. 2016 besluttede at sende i offentlig høring.

Selskabet har i efteråret fået udført besejlingssimulationer af havnen hos Force A/S, som viser, at anløbene i Rønne Havn efter en udbygning selv i hårdt vejr vil kunne gennemføres sikkert både efter udbygningen, som beskrevet i fase 1, men også efter den fulde udbygning.

Vi vil med udbygningen af Rønne Havn ikke blot kunne modtage de store krydstogtskibe, men også de store fragtskibe, som vil gøre eksporten af bornholmske råvarer betydeligt billigere. Rønne Havn A/S vil også være rustet til at blive en vigtig spiller inden for offshore-industrien i Østersøen.

Meget peger på, at Rønne Havn kan blive en attraktiv samarbejdspartner for flere af de store havvindmølleprojekter i Østersøen - og dermed medvirke til at gøre vores mål om, at Bornholms geografiske placering ikke er en ulempe for øens erhvervsliv - eller for det bornholmske samfund i det hele taget - men tværtimod vil vise sig at være en fordel.

2. Direktørens beretning

v. administrerende direktør Thomas Bendtsen

2016 har på mange måder været et begivenhedsrigt år for Rønne Havn A/S. Et år, hvor vi har formået at bygge videre på den positive udvikling, som vi har befundet os i de seneste år. Og et år, hvor vi endnu en gang er lykkedes med at levere rekordresultater.

Bag de gode resultater ligger en meget stor indsats fra alle, både medarbejdere og bestyrelse. Den indsats bærer vi med ind i 2017 – i vores arbejde for at være de bedste og mest effektive i branchen.

Økonomi

Vores regnskab er et tydeligt vidnesbyrd om, at 2016 har været et år, vi kan kigge tilbage på med stolthed. Igen har vi nemlig sat rekorder på en række områder – blandt andet nedenstående:

-
- **Største omsætning**
  - **Bedste primære resultat (EBIT)**
  - **Største egenkapital**
  - **Største overskudsgrad**
-

Med en omsætning i 2016 på 55,5 mio. kr., har vi fastholdt samme niveau som i 2015 – på trods af, at to af vores større og længere kommercielle aftaler udløb. Omsætningsniveauet svarer til, at hver af vores medarbejdere har omsat for 2,8 mio. kr.

Samlet set leverer vi i 2016 et overskud på 14 mio. kr. mod 12,1 mio. kr. i 2015, og det er det bedste i selskabets historie. Vi har forrentet egenkapitalen med 11,9 procent – så vores egenkapital er vokset til 125,2 mio. kr., hvilket også er det bedste nogensinde.

Masterplan 2050 og risikoplaner for udvidelsen

I 2016 har vi færdiggjort vores langsigtede "Masterplan 2050", som sætter en klar kurs for havnens fremtid.

Masterplanen bygger på såkaldte feasibility-studier, hvor vi har analyseret vores behov i fremtiden for blandt andet areal, skibsstørrelser, kajlængder osv. Masterplanen har blandt andet resulteret i, at vi i slutningen af 2016 indsendte en ansøgning om VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet), som er det første skridt mod havneudvidelsen.

I forbindelse med ønsket om at udvide havnen, har vi arbejdet målrettet med afdækning af risikoelementer. Grundlæggende er vores risikoafsæt, at vi skal kunne håndtere første fase af en udvidelse med de godsvolumener, vi har i dag. Derudover skal vi have en plan for, hvordan vi agerer, hvis vores godsvolumener mod forventning reduceres.

Vores businesscase viser, at vi er godt rustede til at håndtere udvidelsen, også i tilfælde af at der ikke sker en vækst i volumenerne. Og selv hvis vi oplever et decideret tab i omsætningen, kan vi fortsat betale af på den gæld, vi optager.

Investering i medarbejderne og udvikling af bestyrelsens arbejde

En af vores store prioriteringer i 2016 har været investering i udviklingen af vores organisation og medarbejdere, hvilket kan aflæses i de øgede driftsomkostninger, vi har oplevet i 2016. Det er en prioritering, vi har foretaget for at effektivisere vores processer, løfte produktiviteten og for at leve op til den kvalitetscertificering, vi har i arbejdsmiljø.

Yderligere har det haft stor betydning, at Rønne Havn A/S har fået en bestyrelse hvor det enkelte bestyrelsesmedlems kompetencer og indsatsområde er nøje afstemt med strategi- og forretningsplanen Klar Kurs 2025. Der er ingen tvivl om, at bestyrelsen har lagt et stort arbejde i havnen. Både i form af deres ekspertise, engagement og evne til at understøtte og forstærke de ambitioner, vi har. Dette gode samarbejde med bestyrelsen, ser jeg meget frem til, vil fortsætte i 2017.

Forventninger til 2017

2016 har også budt på et udbud i Den samfundsbegrundede færgebetjening af Bornholm. Hidtil har vi haft Færgen A/S, men fra 2018 vil det være Mols-Linien A/S, der sejler til Bornholm. Vi forventer, at skiftet til en ny partner kræver en stor del af vores opmærksomhed i 2017.

Derudover skal vi i 2017 også arbejde mod at igangsætte den første etape af havneudvidelsen, hvilket vil lægge et stort arbejdspress på organisationen. Derfor forventer vi, at vi i løbet af året skal rekruttere flere medarbejdere,

der kan bidrage til at højne kvaliteten og effektiviteten og dermed udvikle organisationen i en vækstorienteret retning.

Vi forventer at nå et resultat næsten på niveau med resultatet i 2016 – på trods af de væsentlige øgede omkostninger, vi får i forbindelse med fx havneudvidelsen. Vi fortsætter også den massive investering i organisationens uddannelse, så vi stadig kan sikre en mere kundeorienteret og kvalitetsbevidst organisation.

Med de særlige udfordringer Rønne Havn har, fordi vi ligger på Bornholm, skal vi hele tiden stile efter at være de bedste. Og det bliver vi. Vores planer og initiativer er ambitiøse, men realistiske.

Det kræver fortsat hårdt og målrettet arbejde at levere professionelle ydelser og tjene det bornholmske samfund bedst mulig – så vi både nu og i fremtiden kan være med til at skabe vækst og arbejdspladser på vores ø.

Udvikling i 2016 i forhold til 2015			
	2016	2015	Udvikling
Skibsanløb (antal)	3.188	3.165	+ 0,7 %
Tons gods (mio.)	1,47	1,40	+ 5,0 %
Antal passagerer (mio.)	1,56	1,50	+ 4,0 %
Antal biler (mio.)	0,38	0,36	+ 5,6 %
Omsætning (mio.)	55,5	55,5	+ 0,0 %
Primær driftsomkostning (mio.)	28,3	27,0	+ 4,7 %
Årsresultat (mio.)	14,0	12,1	+ 15,9 %
Langfristet gæld (mio.) (excl. pengestrømsafdækning)	66,0	73,2	- 9,8 %

3. Femårs hovedtalsoversigt

	2016 tkr.	2015 tkr.	2014 tkr.	2013 tkr.	2012 tkr.
Resultatopgørelse:					
Nettoomsætning	55.545	55.512	55.390	54.274	54.261
Primært resultat før afskrivninger (EBITDA)	27.234	28.474	27.468	26.073	23.241
Primært resultat (EBIT)	17.244	15.687	13.359	12.061	(1.693)
Finansielle poster (netto)	3.236	3.598	5.560	5.543	6.825
Årets resultat	14.008	12.090	7.799	6.518	(8.518)
Balance:					
Balancesum	214.206	206.603	204.878	211.271	225.207
Investeringer i materielle aktiver	6.826	120	735	3.877	899
Egenkapital	125.224	110.754	97.862	89.751	80.833
Pengestrømme:					
Driftaktivitet	25.607	22.727	22.217	22.477	16.871
Investeringsaktivitet	6.699	1.267	(735)	(624)	(816)
Finansieringsaktivitet	(7.373)	(8.845)	(19.644)	(20.029)	(8.791)
Pengestrømme i alt	11.535	15.149	1.838	1.824	7.264
Medarbejdere:					
Gennemsnitligt antal heltids- ansatte medarbejdere	20	22	24	28	29
Nøgletal i % *):					
Overskudsgrad	31,0	28,3	24,1	22,2	(3,1)
Afkastningsgrad	8,1	7,6	6,5	5,7	(0,8)
Egenkapitalandel	58,5	53,6	47,8	42,5	35,9
Forrentning af egenkapital	11,9	11,6	8,3	7,6	(10,2)
Finansiel Gearing	0,6	0,7	0,9	1,2	1,6
Driftsgearing	2,7	2,8	3,2	4,2	5,5

*) Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytiker forenings "Anbefalinger & Nøgletal 2010". For definitioner se i afsnit om anvendt regnskabspraksis.

4. Påtegninger

4.1 Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 for Rønne Havn A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af

resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og af selskabets finansielle stilling.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Rønne, den 22. februar 2017

Direktion:

Thomas Bendtsen
Adm. direktør

Max Hansen
Økonomidirektør

Bestyrelse:

Thomas Thors
Formand

Willem Grosbøll

Betina Haagensen
Næstformand

Lars Karlsson

Kirstine van Sabben

Kaj V. Holm

Ole Philipsen

Jess T. Persson

Michael Svane

Charlotte Raun

4.2 Den uafhængige revisors påtegning

Til kapitalejerne i Rønne Havn A/S

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Rønne Havn A/S for regnskabsåret 1. januar-31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar-31. december 2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Rønne, dato 23. februar 2017

Bornholms Revision A/S, godkendt revisionsaktieselskab
CVR-nr. 37 85 84 98

Jens Otto A. Sonne
Statsautoriseret revisor

Henrik Westh Thorsen
Statsautoriseret revisor

5. Rønne Havn A/S' bestyrelse, direktion og ledelse

5.1 Bestyrelse

Thomas Thors

- Alder: 67 år
- Læge
- Formand for bestyrelsen i 2012
- Indtrådt i bestyrelsen i 2012, Uafhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseshverv:

- Tidl. praktiserende læge
- Fhv. borgmester, Bornholms Regionskommune

Særlige kompetencer:

- Politisk erfaring
- Ledelseshverv
- Certificeret bestyrelsesleder-uddannelse

Betina Haagensen¹

- Alder: 51 år
- Pantefoged
- Næstformand for Bornholms Energi og Forsyning A/S
- Indtrådt i bestyrelsen i 2015, Afhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseshverv:

- Næstformand for Bornholms Energi og Forsyning A/S
- Bestyrelsesmedlem af Destination Bornholm

Særlige kompetencer:

- Politisk erfaring

Winni Grosbøll²

- Alder: 40 år
- Cand.mag. i historie og samfund
- Bestyrelsesmedlem
- Indtrådt i bestyrelsen i 2014, Afhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseshverv:

- Borgmester, Bornholms Regionskommune

Særlige kompetencer:

- Politisk erfaring
- Ledelseshverv

¹Betina Haagensen anses for at være afhængig, da hun er medlem af Bornholms Regionskommunes kommunalbestyrelse, der er majoritetsaktionær i selskabet og dermed har nære bånd til kontrollerende aktionær jf. Anbefalinger for god selskabsledelse pkt. 3.2.

²Winni Grosbøll anses for at være afhængig, da hun er medlem af Bornholms Regionskommunes kommunalbestyrelse, der er majoritetsaktionær i selskabet og dermed har nære bånd til kontrollerende aktionær jf. Anbefalinger for god selskabsledelse pkt. 3.2.

5.1

Bestyrelse

Charlotte Raun

- Alder: 42 år
- Direktør krydstogt afdelingen hos BDP
- Indtrådt i bestyrelsen i 2016, Uafhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseserhverv:

- Direktør i BDP

Særlige kompetencer:

- Mangeårig erfaring med samarbejde med væsentlige internationale krydstogtrederier og danske havne. Har indsigt i, hvad turister og rederier har af ønsker, krav og forventninger til de udvalgte destinationer. Har adgang til relevante netværk på krydstogtområdet.

Kirstine van Sabben¹

- Alder: 40 år
- Malermester
- Indtrådt i bestyrelsen i 2014, Afhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseserhverv:

- Selvstændig erhvervsdrivende
- Kommunalbestyrelsesmedlem Bornholms Regionskommune

Særlige kompetencer:

- Politisk erfaring
- Ledelseserfaring

Jess C. Persson

- Alder: 41 år
- Skibsfører
- Indtrådt i bestyrelsen i 2014, Uafhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseserhverv:

- Styrmand

Særlige kompetencer:

- Navigatør
- Politisk erfaring

Kaj V. Holm

- Alder: 61 år
- Viceadministrerende direktør, Øresundsbro Konsortiet
- Indtrådt i bestyrelsen i 2016, Uafhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseserhverv:

- Finansdirektør i Sund & Bælt
- Bestyrelsesmedlem i Kommunekredit

Særlige kompetencer:

- Finansiering af infrastruktur
- Finansielle analyser
- Portefølje- og risikostyring

¹Kirstine van Sabben anses for at være afhængig, da hun er medlem af Bornholms Regionskommunes kommunalbestyrelse, der er majoritetsaktionær i selskabet og dermed har nære bånd til kontrollerende aktionær jf. Anbefalinger for god selskabsledelse pkt. 3.2.

5.1

Bestyrelse

Lars Karlsson

- Alder: 68 år
- Skibsfører
- Ingeniør i skibsbyggeri
- Forretningsudvikling v/ Linköping Universitet
- Indtrådt i bestyrelsen i 2013, Uafhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseserhverv:

- PortSide Pension, Formand
- Sikuki Nuuk Harbour A/S, Formand
- Oskarshamns Hamn AB, næstformand
- Frederikshavns Havn A/S, næstformand

Særlige kompetencer:

- Ledelses- og bestyrelseserfaring fra en lang række svenske og danske selskaber
- Særlig viden om havnedrift
- Strategiudvikling og organisationsopbygning
- Erhvervspolitisk erfaring som tidligere adm. direktør for CMP

Michael Svane

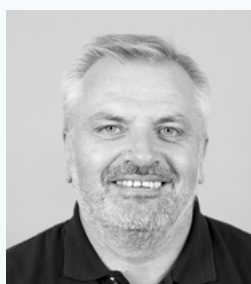
- Alder: 59 år
- Cand. Jur.
- Indtrådt i bestyrelsen i 2016
- Uafhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseserhverv:

- Branchedirektør DI Transport

Særlige kompetencer:

- Ledelses- og forhandlingserfaring fra en række erhvervsorganisationer
- Politisk interessevaretagelse
- Infrastruktur
- Transport & Logistik

Ole Philipson

- Alder: 56 år
- Formand CO Søfart
- Indtrådt i bestyrelsen i 2016, Uafhængig
- Valgperiode udløber i 2018

Ledelseserhverv:

- Bestyrelsesmedlem DanPilot
- Formand With-Fonden
- Formand Handelsflådens Velfærdsråd
- Formand Boligfonden for Søfarende
- Formand Uddannelsesfonden for Søfarende
- Sæde i diverse råd, nævn og organisationer, nationalt og internationalt.

Særlige kompetencer:

- Ledelseserfaring
- Erhvervspolitisk erfaring
- Forhandlingserfaring nationalt og internationalt

5.2

Direktion & chefgruppe

Direktion

Adm. direktør

Thomas Bendtsen

- Alder: 46 år
- Tiltrådt som adm. direktør nov. 2011

Ledelseserhverv:

- Nordea, lokalbankråd
- Danske Havnes bestyrelse
- Offshore Center Bornholm

Uddannelse:

- Skibsfører
- Merkonom i ledelse
- HD - økonomistyring og procesledelse
- Executive MBA (shipping & logistic)
- Certificeret bestyrelsesuddannelse

Økonomidirektør

Max Hansen

- Alder: 57 år
- Tiltrådt som økonomidirektør i 2014

Ledelseserhverv:

- Ingen eksterne ledelseserhverv

Uddannelse:

- HD i regnskab og økonomistyring
- Mini-MBA (diplomledelse)
- Certificeret bestyrelsesuddannelse

Chefgruppe

Chef for krydstogt, kvalitet og sikkerhed

Niels Lundberg

- Alder: 60 år
- Udnævnt 2012

Teknisk chef

Jørn Nygaard

- Alder: 50 år
- Tiltrådt i 2012

Chef for Maritim Service & Forretningsudvikling

Ulla Kiersgaard

- Alder: 49 år
- Tiltrådt i 2013

6. Bestyrelsesarbejdet

Bestyrelsen påser, at direktionen overholder de af bestyrelsen besluttede målsætninger, strategier, politikker m.v. Orientering fra direktionen til bestyrelsen sker ved hvert bestyrelsesmøde samt ved skriftlige månedsrapporteringer. Rapporteringen omfatter forhold vedrørende den økonomiske stilling, lønsomhed, udvikling og af andre forhold af relevans for selskabet.

Bestyrelsen mødes mindst fire gange om året samt efter behov. I 2016 blev der afholdt syv bestyrelses-møder, og der er pt. planlagt fire bestyrelsesmøder i 2017.

Afholdte bestyrelsesmøder i 2016

12. januar 2016

6. april 2016

4. maj 2016

23. august 2016

24. september 2016

4. november 2016

13. december 2016

Planlagte bestyrelsesmøder i 2017

22. februar 2017

25. april 2017

5. juli 2017

6. december 2017

Bestyrelsen modtager som anført én gang månedligt en skriftlig orientering om selskabets drift, økonomi og væsentlige potentielle risici. Bestyrelsen træffer, udover beslutninger vedrørende betydende driftsforhold, blandt andet beslutninger om kapitalgrundlagets størrelse og sammensætning samt beslutninger vedrørende selskabets langsigtede forpligtelser, politikker og revisionsforhold.

Bestyrelsen gennemgår, tilpasser og godkender årligt forretningsordenen og fastlægger herunder de krav, der skal stilles til den rapportering, der skal ske til bestyrelsen, samt de krav, der skal opfyldes til den øvrige kommunikation mellem de to ledelsesorganer.

Bestyrelsens formand og næstformand udgør formandskabet, der sammen med direktionen blandt andet tilrettelægger bestyrelsens møder. Formandens, og i dennes fravær næstformandens, specifikke opgaver er fastlagt i forretningsordenen.

Bestyrelsesformanden drøfter løbende selskabets forhold med direktionen, ligesom bestyrelsesmedlemmerne inddrages uden for møderne på de områder, hvor de hver især har særlige kompetencer.

Bestyrelsen evaluerer årligt både bestyrelsens og direktionens arbejde, resultater og sammensætning. Samtidig evalueres samarbejdet mellem bestyrelsen og direktionen.

Bestyrelsen vurderer årligt, hvorvidt der er anledning til at ajourføre eller styrke medlemmernes kompetencer i forhold til opgaverne. Desuden fastlægger bestyrelsen årligt sine væsentligste opgaver i relation til den løbende vurdering af direktionens arbejde om, hvordan den finansielle og ledelsesmæssige kontrol med selskabet skal foregå.

6.1 Bestyrelsens bidrag til værdiskabelse

2016 blev et skelsættende år for Rønne Havn A/S. På årets første bestyrelsesmøde blev det besluttet, at der skulle udarbejdes en VVM-redegørelse (Vurdering af Virkninger for Miljøet) for de havneudvidelsesplaner, som direktionen i samarbejde med firmaet Niras A/S havde udarbejdet.

Efter et bestyrelsesseminar i oktober 2015 var det blevet klart, at hvis bestyrelsen skulle kunne håndtere de store opgaver, som en forventet udbygning af Rønne Havn ville indebære, var det nødvendigt at tilføje yderligere en række kompetencer, som manglende i bestyrelsen.

Selskabets aktionærer Kommunalbestyrelsen, DI Bornholm og Sektion LO Bornholm besluttede at støtte denne vurdering, hvilket resulterede i, at der efter en rekrutteringsproces i samarbejde med Mercuri Urval i foråret 2016 blev valgt fire nye medlemmer med de

nødvendige kompetencer. Bestyrelsen består nu af fem medlemmer, der er udpeget af kommunalbestyrelsen og fem uafhængige "professionelle" medlemmer.

Sideløbende med denne proces havde bestyrelsesformanden taget en bestyrelseslederuddannelse hos firmaet Corporate Governance i erkendelsen af, at det er meget anderledes at forestå den strategiske og overordnede ledelse af en kommerciel virksomhed end være politisk leder.

Udgangspunktet for arbejdet i bestyrelsen er formulert af adm. direktør for Corporate Governance, Randi Ib, i bogen "De duelige bestyrelsesmedlemmer":

"God bestyrelsesledelse" beskriver den måde, bestyrelsen som et team og som det overordnede ledelsesorgan i et selskab skal ledes på for i samarbejde med direktionen at give struktur på den værdiskabelse, der er i aktionærernes interesse.

Bestyrelsesformanden udformede i de første måneder af 2016 en plan for, hvorledes han ville lede bestyrelsen. Planen blev endeligt godkendt på et bestyrelsesseminar i juni måned. I den står der blandt andet:

Det er min agt at få bestyrelsen til at arbejde godt sammen - som et team - og at få alle til at bidrage med deres særlige viden og kompetencer til bestyrelsens arbejde og resultater. Jeg vil lægge op til, at bestyrelsen i samarbejde med direktionen sikrer, at der skabes en klar linje mellem, hvad der er bestyrelsens arbejdsområde, og hvad der er direktionens arbejdsområde. Det er vigtigt for mig, at der, ligesom det har været tilfældet hidtil, er en god stemning i bestyrelsen, og at alle synes, det er spændende og udfordrende at bidrage til de store forandringer, Rønne Havn A/S står overfor i de kommende år. De to største opgaver for selskabet vil blive fremtidssikringen af havnen og tiltrækningen/udviklingen af nye forretningsområder.

Mit udgangspunkt vil være, at alle medlemmer har den nødvendige tid og lyst til at arbejde i bestyrelsen -

og at vi alle får afstemt vores forventninger til hinandens indsatser. Jeg forestiller mig, at vi hver især vil være villige til at komme med skriftlige indlæg og oplæg til bestyrelsesmøder, udviklingsdage og strategidage om emner, hvor vores særlige kompetencer kan bringes i spil.

Jeg vil også forvente, at medlemmerne - også mellem møderne - vil sparre med direktionen og undertegnede om emner, hvor vi hver især har særlige faglige kompetencer,

Jeg vil sørge for, at bestyrelsen, som varetager den overordnede og strategiske ledelse af selskabet, bidrager til selskabets værdiskabelse med egne forslag, analyser og vurderinger. Det er vigtigt, at vi får udarbejdet et arbejdsgrundlag i fællesskab og efterfølgende en plan for værdiskabelse, som siden afspejles i selskabets Strategi- og Forretningsplan. Begge disse dokumenter bør indeholde målbare succeskriterier og skal med jævne mellemrum bringes på dagsorden med henblik på, at vurdere, hvor langt vi er kommet med de prioriterede emner.

Bestyrelsen godkendte på bestyrelseskonferencen endvidere formandens forslag til arbejdsgrundlaget:

Bestyrelsen skal – efter at have drøftet bestyrelseslederens/ formandens ledelsesopgaver og forventningen til de enkelte medlemmers indsats – inden for de første måneder have drøftet Rønne Havn A/S' potentiale, vækst- og udviklingsmuligheder. Bestyrelsen udarbejder derefter med udgangspunkt i Klar Kurs 2015-2025 en kortsigtet (1-årig) strategi (plan for værdiskabelse) og en langsigtet (4-årig) strategi for virksomhedens udvikling. Strategien omsættes til visioner, mål, værdier, konkrete handleplaner, og der udarbejdes i samarbejde med direktionen en overordnet plan for Rønne Havns udbygning, byggeledelse, finansiering og risikostyring af projektet. Der udarbejdes et katalog over mulige nye forretningsområder, en revideret plan for markedsføring og en revideret kommunikationsstrategi.

Der er efterfølgende nedsat en række arbejdsgrupper, som udover bestyrelsesmedlemmer har haft deltagelse af den adm. direktør og/eller økonomidirektøren. En repræsentant for ledergruppen har deltaget i udarbejdelsen af Krydstogtsstrategien.

I de syv måneder den nye bestyrelse har fungeret, har bestyrelsen bidraget til selskabets værdiskabelse med nedenstående (i overskrifter):

-
- **Udvikling af bestyrelsens intranet**
  - **Bestyrelsesformands-kontrakt**
  - **Bestyrelsesmedlems-kontrakt**
  - **Arbejdsgrundlag**
  - **Direktionsinstruks**
  - **Plan for ledelse af bestyrelsens arbejde**
  - **Skabelon for bestyrelsens dagsordner**
  - **Rønne Havn A/S' plan for værdiskabelse juni-august 2016 (forudsætninger, opgaver og succeskriterier, målopfyldelse)**
  - **Bestyrelsens værdiskabelse juni-august 2016**
  - **Bestyrelsens værdiskabelse august-november 2016**
  - **Bestyrelsens plan for værdiskabelse november 2016-februar 2017**
  - **Evalueringskemaer**
-

-
- **Notat vedr. (strategi- og forretningsplanen) Klar Kurs 2025 – v/Lars Karlsson**
  - **Revision af Klar Kurs 2025**
  - **Rønne Havn A/S' investeringsevne - v/ Kaj V. Holm**
  - **Krydstogtspolitik - v/ Charlotte Raun**
  - **Strategidokument – v/Michael Svane**
  - **Business Development – v/Lars Karlsson**
  - **Investeringspolitik**
  - **Politik for havneudvidelsesprojekterne**
  - **Politik for forretningsudvikling**
  - **Kommunikationsstrategi**
-

Direktionen og formanden har i stort omfang sparrat med bestyrelsesmedlemmerne. Ligesom flere af medlemmerne har deltaget i møder med selskabets samarbejdspartnere. Alle medlemmer har bidraget med deres viden inden for de områder, de har angivet som deres særlige interesseområder.

I november blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse, som viste, at der overordnet set er tilfredshed med, hvorledes arbejdet i bestyrelsen forløber. Ligesom det blev tilkendegivet, at risikostyring og risikovillighed belyses i tilstrækkeligt omfang i forbindelse med økonomisk betydningsfulde tiltag - og at bestyrelsen i det hele taget lever op til Selskabslovens § 115-krav til en bestyrelse.

7. Selskabsoplysninger

Selskabet

Rønne Havn A/S
Sydhavnsvej 12
3700 Rønne

Telefon: +45 56 95 06 78
Telefax: +45 56 95 06 31
Hjemmeside: www.roennehavn.dk
E-mail: roennehavn@roennehavn.dk

CVR.nr. 27 93 21 50
Stiftet: 25. juni 2004
Hjemsted: Rønne
Regnskabsår: 1. januar - 31. december

Revision

Bornholms Revision A/S
CVR 37858498
Tornegade 4, 1. sal.
3700 Rønne

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdes
4. april 2017 kl. 16.30 på selskabets adresse

8. Beretning

8.1 Hovedaktivitet

Rønne Havn A/S forestår anlæg og drift af havneinfrastruktur herunder dækkende værker, kajer, havne-basiner og tilstødende landarealer. Selskabet kan stille kraner, pakhuse og andre faciliteter til rådighed med henblik på at betjene skibe, stevedorer, areallejere m.fl.

8.2 Udvikling i regnskabsåret

Generelt: Rønne Havn A/S' resultat for 2016 udviser et overskud på 14,0 mio. kr. mod et forventet resultat på 12,5 mio. kr. ved årets indgang. Bestyrelsen for Rønne Havn A/S fastlagde i 2013 retningslinjerne for selskabets udvikling ved udarbejdelsen af Strategi- og Forretningsplan 2015-2020. De i strategien opstillede mål er næsten alle allerede opnået i 2015 og en ny 10-årig strategi- og forretningsplan med titlen Klar Kurs 2025 er vedtaget af bestyrelsen ultimo 2015. Eksekvering af Klar Kurs er påbegyndt i 2016.

Årets resultat er, set i forhold til selskabets fremtidige investeringsbehov, endnu ikke tilstrækkeligt stort til at kunne finansiere en endelig fremtidssikring af Rønne Havn A/S. For at kunne forestå den nødvendige fremtidssikring af havneinfrastrukturen vil selskabet, selv med en optimal indtjening, have behov for at igangsætte en etapevis fremtidssikring på en sådan måde, at den første etape vil bidrage til, at investeringsevnen opbygges til at gennemføre yderligere etaper. Selskabet ansøgte primo 2016 om tilskud fra EU (Connecting Europe Facility) til en udbygning, men har efterfølgende fået afslag herpå – først og fremmest fordi vores samarbejdspartner Swinoujicis Havns planlagte investeringer var for små. Ledelsen arbejder nu på at sammensætte den finansieringspakke, der i givet fald vil kunne sikre, at første fase af fremtidssikringen af havnen kan igangsættes allerede i 2017. Ledelsen har således ultimo 2016 indledt reelle forhandlinger med flere potentielle långivere og investorer.

Årets resultat på 14,0 mio. kr. overgår alt i alt bestyrelsens forventninger, og bestyrelsen anser som anført årets resultat for tilfredsstillende.

Omsætning

Den samlede omsætning udgjorde i 2016 55,5 mio. kr., hvilket er en næsten uændret omsætning i forhold til 2015. Årets omsætning blev forbedret marginalt i forhold til 2015, og havnen opnåede dermed rekordomsætning. Udviklingen skyldes en vækst i omsætningen inden for flere af selskabets basisforretningsområder, hvilket er opnået på trods af en forventet nedgang i enkelte serviceydelse.

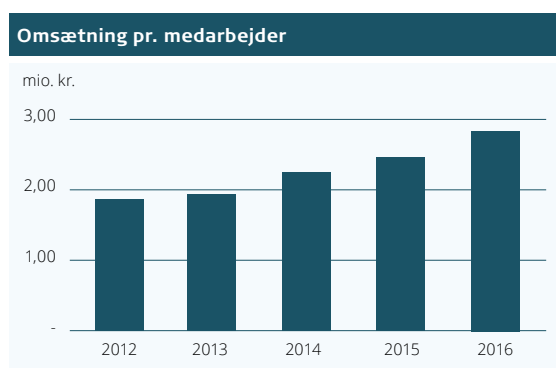
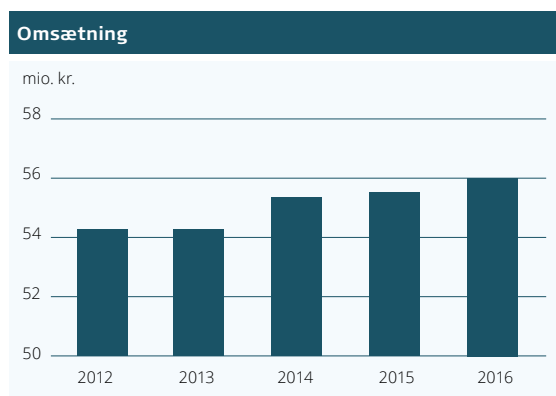
Året bød på et fald i antal skibsanløb på 0,7 %, samtidig med at der var en vækst i den totale godsmængde på 5,0 %. Antallet af biler, der passerede igennem havnen, var 5,6 % højere end året før, samtidig med at også passagerantallet steg med 4,0 %.

Omsætning på udlejning af arealer og bygninger faldt med 21,7 %, hvilket primært skyldes ophør af en enkelt større lejekontrakt. Rønne Havn A/S råder over et areal på ca. 570.000 m², og ved udgangen af året var godt 190.000 m² udlejet ud af i alt 215.000 potentielle kvadratmeter. Dermed nærmer de udlejede arealer sig 90 %. Den største del af det øvrige areal er udlagt til veje og pladser, herunder opmarcharealer og P-pladser.

Omsætningen af serviceydelser ved udlejning af kraner, bugser- og offshore-service m.m. fik i året en forventet nedgang på 9,2 %. Nedgangen skyldes primært, at selskabet i 2015 afhændede lodsaktiviteten til DanPilot samt ophør af en længevarende kommerciel kontrakt.

EBIT

Årets resultat af den primær drift (EBIT) beløb sig til 17,2 mio. kr. svarende til en stigning på 9,9 % i forhold til 2015. Stigningen i EBIT skyldes et fald i årets afskrivninger. Årets EBITDA blev på 27,2 mio. kr., hvilket svarer til et fald på 9,9 % i forhold til 2015. Faldet i EBITDA skyldes øgede omkostninger til organisationsudvikling og andre vækstinitiativer, der er igangsat i årets løb. Omsætningen pr. medarbejder blev på 2,8 mio. kr. – svarende til en vækst på 11,1 %.

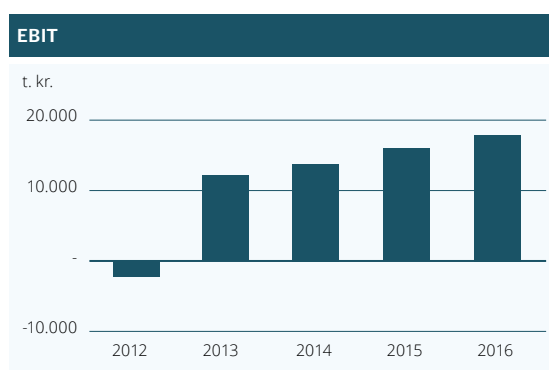

Investeringer

Rønne Havn A/S har i årets løb foretaget anlægsinvesteringer i forbindelse med forundersøgelser og udarbejdelse af en miljøvurdering af den påtænkte havneudvidelse. Anlægsinvesteringerne har beløbet sig til 6,8 mio. kr. og er finansieret af den løbende drift.

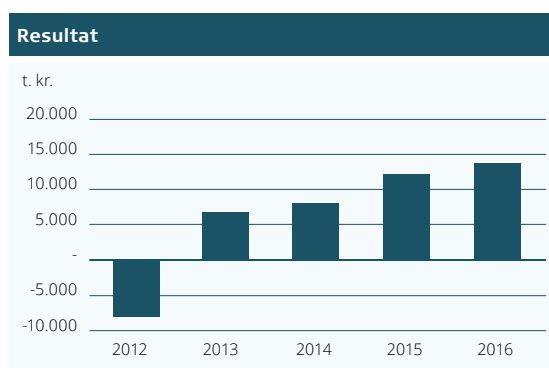
Finansielle poster

De finansielle poster beløb sig til 3,2 mio. kr., hvilket er som forventet ved årets start. Selskabet har i årets løb ikke optaget nye lån.

Årets resultat

Årets resultat blev på 14,0 mio. kr. svarende til en vækst på 15,9 % i forhold til 2015. Væksten i årets resultat er opnået på trods af en minimal topinjeudvikling. Dermed fortsættes den positive produktivitetsudvikling som beskrevet i Strategi- og Forretningsplanen Klar Kurs 2025.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømme			
tus. kr.	2015	2016	%
Pengestrømme fra driftsaktiviteten	22.726	25.608	13%
Investeringsaktivitet	1.267	-6.699	n/a
Finansieringsaktivitet	-8.845	-7.373	-17%
Årets likviditetsvirkning (Frit cash flow)	15.148	11.535	-24%

Pengestrømme fra driftsaktiviteten

Pengestrømmene fra driftsaktiviteten udgjorde 25,6 mio. kr. i 2016 mod 22,7 mio. kr. i 2015. Væksten i pengestrømmene fra driftsaktiviteten skyldes primært et forbedret driftsresultat. Herudover er der sket et fald i binding af arbejdskapital, hvilket kan henføres til et fald i bindingen af tilgodehavender fra salg af varer og ydelser.

Investeringer

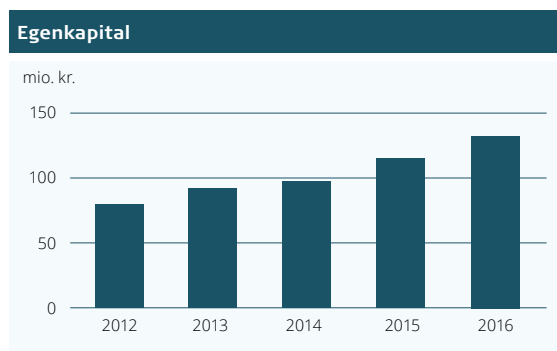
Årets nettoinvesteringer udgjorde 6,7 mio. kr. mod -1,3 mio. kr. i 2015. Der er i året frasolgt materielle aktiver for i alt 0,1 mio. kr.

Finansieringsaktivitet

Den rentebærende gæld udgjorde 73,0 mio. kr. ved udgangen af året og er dermed 7,4 mio. kr. mindre end året før. Der er ikke foretaget anden finansieringsaktivitet i året end ordinære afdrag på den langfristede gældsbyrde.

Egenkapital

Egenkapitalen udgjorde ved årets udgang 125,2 mio. kr. mod 112,7 mio. kr. ved udgangen af 2015. Årsagen til den voksende egenkapital skyldes primært årets overskud. Hensættelser til afdækning af renteswap er endvidere faldet med 0,5 mio. kr., hvilket også har påvirket egenkapitalen positivt.

Viden og organisatoriske ressourcer

I Rønne Havn A/S' forretningsgrundlag indgår etablering af anlæg til og drift af havnens infrastruktur som en væsentlig aktivitet. Udgangspunktet er, at selskabet skal kunne levere højteknologiske, driftssikre og tidssvarende infrastrukturanlæg til selskabets kunder. De services, selskabet skal kunne levere, skal følge de forandringer, der er i markedet, og de skal være af højeste kvalitet. Denne ambition stiller særlige og store krav til selskabets organisatoriske kompetencer.

For til stadighed at kunne levere hensigtsmæssige og tidssvarende kvalitetsløsninger på et foranderligt markeds efterspørgsel, er det afgørende, at Rønne Havn A/S kan rekruttere og fastholde medarbejdere med et højt videns- og uddannelsesniveau. Det er selskabets målsætning, at selskabet til stadighed har den nyeste viden og en hurtig organisatorisk omstillingsevne. Derfor investeres der løbende i uddannelse af medarbejdere på alle niveauer, ligesom der løbende investeres i proces- og kvalitetsforbedrende værktøjer, herunder en øget udnyttelse af digitaliseringens potentialer.

8.3 Særlige risici

Rønne Havn A/S forestår anlæg og drift af havneinfrastruktur herunder dækkende værker, kajer, havne-basiner og tilstødende landarealer. Selskabet kan stille kraner, pakhuse og andre faciliteter til råd

Finansielle risici

For Rønne Havn A/S gælder det, at omsætning og varekøb primært handles i danske kroner, hvorfor selskabet ikke udsat for valutarisici af særlig betydning.

Den rentebærende gæld for Rønne Havn A/S er optaget som enten fastforrentede lån eller variabelt forrentede lån med en tilhørende fastrente-SWAP-aftale. Moderate ændringer i renteniveauet vil derfor ikke have nogen væsentlig effekt på havnens omkostninger til servicering af gælden.

Rønne Havn A/S er ikke udsat for særlige driftsmæssige risici – udover hvad der er normalt for branchen.

9. Ledelsens forventning til selskabets udvikling

Ledelse og medarbejdere har nu i en årrække arbejdet med at effektivisere og professionalisere de interne og eksterne forretningsgange for at bringe havnen i en position, hvor selskabet skulle kunne gennemføre en fremtidssikring af havnens infrastruktur. Vi må nu konstatere, at vi, før vi troede det var muligt, vil have en reel mulighed for at rejse de nødvendige midler til at gennemføre en første etape af fremtidssikringen af Rønne Havn, selv inden for den stringent opsatte risikoramme.

En udbygning af havnen er nødvendig, hvis vi skal kunne servicere fremtidens stadigt større skibe. Vi har med vores nye strategiplan Klar Kurs 2025 lagt fundamentet og udstukket rammerne for de målsætninger, der skal sikre, at Rønne Havn fastholder og udbygger sin rolle som en vigtig forudsætningskaber for det bornholmske erhvervslivs og det samlede Bornholms udvikling.

I forbindelse med udformningen af strategi- og forretningsplanen Klar Kurs 2025 har selskabets ledelse arbejdet med at få færdiggjort den endelige og langsigtede Masterplan 2050, som blev godkendt af bestyrelsen ultimo 2016.

Vi står i de kommende år - i lighed med mange andre danske havne - over for nogle store investeringer i havnens infrastruktur. Det er investeringer, der for Rønne Havn A/S' vedkommende er blevet mulige at gennemføre takket være den stærkt forøgede lønsomhed i selskabet. Den forøgede lønsomhed vil i 2018 udmønte sig i en investeringsevne på godt 600 mio. kr. Havnens ledelse har arbejdet intenst med flere forskellige udbygningsmodeller, som bl.a. omfatter en udbygning af de indre kaj anlæg og de ydre værker. En grundlæggende forudsætning for vurderingen af selskabets investeringsevne er, at investeringerne kan holdes inden for den stringent opsatte risikomodels rammer. Risikomodelens grundelement er, at selskabet skal kunne servicere den forventede gæld uden at indregne den forventede omsætningsvækst, en tidssvarende infrastruktur forventes at generere.

Hvis de forventede betingelser for finansieringen og VVM-rapporten godkendes i 2017, forventes det, at første etape af udbygningen vil kunne stå klar allerede i primo 2019. Når første etape af udbygningen, der dels indeholder en robust ydre mole og dels en multikaj på 300 meter, står færdig, er det vores helt klare forventning, at det vil løfte selskabets omsætning og dermed også løfte værdiskabelsen for hele det bornholmske samfund.

Selskabets ledelse og vores medarbejdere har opnået de nuværende resultater gennem hårdt arbejde og en høj grad af organisatorisk omstillingsparathed. Et vigtigt element i Klar Kurs 2025 er at sikre, at ledelse og medarbejdere kontinuerligt uddannes, således at selskabet forsat kan levere en lønsomhed, der er blandt de bedste i branchen. Vi har i 2016 brugt over 1,0 mio. kr. til uddannelse og udvikling på alle niveauer i selskabet for at sikre, at de services, vi kan levere, modsvarer de krav, vores nuværende og kommende kunder vil forlange. Det er en nødvendig forudsætning for, at den ambitiøse målsætning i Klar Kurs 2025 om forøgelse af EBIDTA på 40 % skal kunne nås i 2020.

Vi fortsætter arbejdet med at markedsføre og positionere Rønne Havn på det internationale marked både inden for krydstogt, den maritime branche og inden for offshore-virksomhed. Vi vil i de kommende år øge vores investeringer i markedsføring og i videreudviklingen af det strategiske samarbejde med bl.a. Offshore Center Bornholm og Bornholms Cruise Network.

Som et udtryk for satsningen på uddannelsen af selskabets ansatte blev Rønne Havn A/S i 2015 ISO-certificeret inden for standarderne kvalitetsledelse, miljø, arbejdsmiljø og social ansvarlighed, hvilket gjorde, at Rønne Havn A/S som den første havn i verden kunne præsentere alle fire certificeringer. Det har betydet, at vi har sat helt nye standarder for, hvad omverdenen kan forvente af en industrihavn. Det forpligter - og vi vil fremover videreudvikle de fire områder.

De mange nye tiltag og aktiviteter giver ligeledes selskabets bestyrelse nye udfordringer. Bestyrelsesformanden igangsatte i 2015 i samarbejde med selskabets aktionærer, arbejdet for at sikre at bestyrelsen kontinuerligt har de særlige kompetencer der er nødvendige for at gennemføre Klar Kurs 2025. Dette arbejde har medført, at der på selskabets generalforsamlingen i 2016 blev udpeget fire nye bestyrelsesmedlemmer med sådanne særlige kompetencer. Der er nu i alt fem bestyrelsesmedlemmer med særlige kompetencer i bestyrelsen.

De store investeringer og omfattende udviklingsplaner for Rønne Havn vil, når de sættes i værk, løfte Rønne Havn A/S ind i en ny æra til gavn for hele det bornholmske samfund. Investering i en tidssvarende og moderne havneinfrastruktur er en væsentlig faktor for

at skabe vækst, nye virksomheder og arbejdspladser på Bornholm.

Vi forventer, at vi på trods af den massive investering i uddannelse og udvikling af selskabets interne kompetencer igen i 2017 kan levere et resultat på linje med resultatet i 2016.

Hvis de ambitiøse langsigtede målsætninger, som er udtrykt i Strategi- og Forretningsplan Klar Kurs 2025 skal nås, kræver det, at der også i de kommende år investeres i at udvikle ledelsen og medarbejdernes kompetencer samtidig med, at der fokuseres på trivsel, et ordentligt arbejdsmiljø og den enkelte medarbejders engagement og lyst til at gå på arbejde.

Når fremtidssikringen af Rønne Havn er på plads, forventer vi, at omsætningen og lønsomheden vil nå et hidtil uset niveau, så Masterplan 2050 visioner nås til gavn for hele det bornholmske samfund.

Forventninger til 2017	2016	2017	Udvikling
Skibsanløb (antal)	3.188	3.058	- 4,1 %
Tons gods (mio.)	1,47	1,61	+ 2,1 %
Antal passagerer (mio.)	1,56	1,58	+1,3 %
Antal biler (mio.)	0,38	0,39	+2,6 %
Omsætning (mio.)	55,5	55,0	- 0,9 %
Primær driftsomkostning (mio.)	28,3	29,4	+ 3,9 %
Årsresultat (mio.)	14,0	13,2	- 5,7 %
Langfristet gæld (mio.)	66,0	58,8	- 9,8 %

Kapitalejerne reviderede i 2015 den gældende ejerstrategi for Rønne Havn A/S. Kapitalejerne fastsatte som et led i ejerstrategien særlige økonomiske måltal for selskabet. Nedenstående viser status i udvikling og budgettal for 2017 i forhold til kapitalejernes forventninger:

Måltal i ejerstrategi	2015	2016	Budget 2017
Egenkapitalandel > 60 %	53,6 %	58,5 %	62,6 %
Egenkapitalforrentning > 5 %	11,6 %	11,9 %	10,1%
Nominel egenkapitalforrentning målt over en rullende 10-årig periode > 10 %	7,4 %	9,5 %	11,0 %
Overskudsgrad > 15 %	28,3 %	31,0 %	29,4 %
Lønninger og gager / omsætningen < 25 %	23,3 %	22,9 %	26,6 %

Som en konsekvens af den kommende investering og den tilhørende risikovurdering forventes det, at ejerstrategien vil blive revurderet i 2017, og at de enkelte

specifikke krav til nøgletallene vil blive tilpasset selskabets investeringsplan.

10. ISO-certificeringer

Rønne Havn A/S blev i 2015 ISO-certificeret efter fire standarder: CSR, miljø, arbejdsmiljø og kvalitetsledelse

Formålet med CSR-certificeringen er at forpligte selskabet til en socialt bæredygtig udvikling lokalt og regionalt. Det gør vi ved at integrere samfundsmæssigt ansvar i vores strategier, visioner og værdier. Vi har en række indsatsområder, som vi løbende arbejder med, eksempelvis oprettelse af lærepladser og andre foranstaltninger i samarbejde med lokale myndigheder og organisationer.

Det omgivende miljø har vores store opmærksomhed. I det daglige arbejde vurderer vi løbende risici for forurening, og vi arbejder aktivt på at nedbringe havnens miljøpåvirkning. Vi har således nedbragt den samlede CO₂-udledning fra 720 ton i 2010 til 361 ton i 2015, og den positive udvikling har vi forsat med en beregnet udledning i 2016 på 284 tons.

På arbejdsmiljøområdet er medarbejderinddragelse og involvering konstant i fokus i selskabet. Det så vi blandt andet i forbindelse med arbejdsmiljøcertificeringen, hvor alle medarbejdere deltog i udvikling af procedurer for at skabe større sikkerhed, et godt arbejdsmiljø og trivsel på arbejdspladsen. Arbejdsmiljøorganisationen har iværksat tiltag til en mere involverende og levende APV og trivselsmåling.

For at leve op til begrebet kvalitetsledelse har vi implementeret "Anbefalinger for god selskabsledelse", hvor en af anbefalingerne er at øge gennemsigtigheden i selskabets aktiviteter. Vi ønsker at give vores kunder en oplevelse af, at vores ydelser er af høj kvalitet. Derfor spørger vi løbende vores kunder om den generelle tilfredshed med os. Vi er stolte af, at blandt andre cruise-turisterne giver os en score på i gennemsnit 4,2 på en skala fra 1-5.

Alle ISO-certificeringer er i 2016 blevet re-certificeret af et eksternt og internationalt anerkendt klassificeringsselskab. Denne praksis fortsætter vi med de kommende år. For at sikre en kontinuerlig forbedring i vores processer gennemførtes der i 2016 desuden to audits i organisationen, der ikke afdækkede egentlige afvigelser, men som til gengæld gav anledning til flere forslag til forbedringer. Det flotte audit-resultat har medført, at vi i 2017 har bedt klassifikationsselskabet om at fokusere på overimplementering og u hensigtsmæssige arbejdsgange.

CSR – Corporate Social Responsibility-rapport 2016 **10.1**

I 2015 blev Rønne Havn A/S ISO-certificeret på CSR-området, og derfor udarbejdes der nu årligt en CSR-rapport, som beskriver organisationens arbejde med selskabets samfundsmæssige ansvar.

Rønne Havn er porten til Bornholm, og det er derfor vigtigt, at selskabet lever op til de krav, det bornholmske samfund til enhver tid stiller til os – også på CSR-området.

Det er vores opgave at sikre, at medarbejderne trives i et sikkert, inspirerende og udviklende arbejdsmiljø, mens de udfører deres opgaver for selskabet.

Det er endvidere vores ansvar at sikre den rette balance mellem havn og by, således at borgere, der færdes på de tilgængelige arealer i havnen, oplever en ren, pæn og ikke mindst sikker havn. Vi skal kort sagt have øje for Rønne Havns store betydning for rigtig mange mennesker. Den årlige CSR-rapport vil give selskabets mange interessenter mulighed for at følge med i havnens udvikling og de handlinger, selskabet foretager for at leve op til sit samfundsmæssige ansvar.

I 2015 og igen i 2016 har vi gennemført en række initiativer i samarbejde med forskellige organisationer med det sigte at opfylde selskabets CSR-forpligtelse. De forskellige initiativer er udvalgt i et forum, hvor alle dele af organisationen er inddraget. Vi har i 2016 blandt andet ydet støtte til:

- **Uddannelsen af den første kontorelev i selskabets historie (bestod med flot resultat) og ansættelse af en ny kontorelev**
- **Stillet lokaler til rådighed for Dansk Metals Seniorklub**
- **Bidraget økonomisk til Familier med kræftramte børn**
- **Ydet økonomisk støtte til Bornholm Træbåde Laug, således at foreningen har haft mulighed for at tilknytte et par unge mennesker med særlige behov til sine aktiviteter**
- **Reduceret husleje til forskellige velgørende organisationer**
- **Forbedret kommunikationen til selskabets interessenter med udgivelsen af magasinet Klar Kurs tre gange i 2016**
- **Annonceret i lokalforeningers magasiner**
- **Gennemført en tilfredshedsundersøgelse for selskabets interessenter**

CSR-rapporten er i sin helhed tilgængelig på selskabets hjemmeside (www.roennehavn.dk).

10.2 **Kompetenceudvikling**

Rønne Havn A/S har som målsætning løbende at uddanne, udvikle og styrke kompetencerne på alle niveauer i selskabet. I regnskabsåret 2016 har yderligere to ledere afsluttet og to andre påbegyndt en diplomlederuddannelse, mens flere medarbejdere har gennemført andre kompetencegivende uddannelser. Udover det har selskabets økonomidirektør og flere bestyrelsesmedlemmer gennemført en bestyrelsesuddannelse, der på sigt skal medvirke til at øge bestyrelsens bidrag til værdiskabelsen i selskabet. To bestyrelsesmedlemmer er nu i gang med en bestyrelsesuddannelse, som afsluttes i 2017.

Vi tager et ansvar for at uddanne unge mennesker fra lokalområdet, og vi har derfor ansat en ny kontorelev. Selskabet har desuden indgået aftale med en lokal samarbejdspartner om at beskæftige to unge mennesker med særlige behov. Det er et samarbejde, som vi glæder os over, og som allerede har givet resultater i form af et påbegyndt uddannelsesforløb.

Arbejds miljø og sikkerhed

10.3

Rønne Havn A/S har som anført i 2016 gennemført en re-certificering af ISO-certificering i arbejdsmiljø efter OHSAS 18001. Vi ønsker at udvikle attraktive arbejdspladser i et værdiskabende arbejdsmiljø, hvor trivsel og mulighed for personlig udvikling er et vedvarende fokusområde.

Rønne Havn A/S er en arbejdsplads med mange faggrupper. Det betyder, at der er en række forskellige arbejdsmiljøområder, som det kræver en omfattende indsats at kvalitetssikre. Selskabet har til tider et stort aktivitetsniveau, som involverer mange forskellige aktører. Vi accepterer ikke ulykker og vil ikke være årsag til, at medarbejdere får varige mén – hverken som følge af ulykker eller som følge af fysiske eller psykiske belastninger.

Rønne Havn A/S havde i 2016 to anmeldte arbejdsulykker. Der er i 2016 registreret et sygefravær på 0,8 %, eksklusiv langtidsfraværende.

Miljøforhold

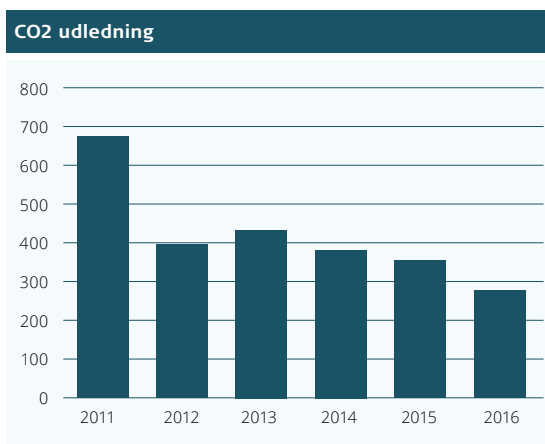
10.4

Rønne Havn A/S blev i 2002 certificeret i miljøledelse efter ISO 14001:2004. Selskabets miljøledelse bliver efterprøvet én gang årligt, og Rønne Havn A/S blev i 2016 re-certificeret.

Rønne Havn A/S arbejder med at understøtte lokalsamfundets interesse for miljøforbedringer – blandt andet ved at reducere energiforbruget gennem investeringer i miljørigtige metoder og materiel. Til styringen af de miljømæssige forhold er der udarbejdet en miljøpolitik med klare målsætninger. Udgangs-punktet for Rønne Havn A/S er at skabe de bedst mulige rammer for en miljømæssig forsvarlig drift som en naturlig del af selskabets virke. Ledelsen ønsker, at Rønne Havn A/S som minimum lever op til gældende lovgivning og internationalt

anerkendte krav for gennemførelse af bæredygtige services, hvad angår miljø, klima, arbejdsmiljø og forretnings-etik. Vi arbejder derfor kontinuerligt på at sætte vores normer og standarder højere, end gældende love og normer foreskriver, hvor det er muligt for os.

Helt overordnet er målet, at Rønne Havn A/S skal forebygge forurening og reducere andre miljømæssige belastninger. I 2016 er selskabets CO₂-udledning i henhold til Miljøministeriets beregningsmodel på 284 tons mod 361 tons i 2015. Dette svarer til en reduktion af selskabets CO₂-udledning i 2016 på 21,3 %.

11. God selskabsledelse

Bestyrelsen lægger vægt på, at der praktiseres god selskabsledelse. Det betyder, at tiltag, der sikrer god selskabsledelse, fremover vil være en integreret del af både bestyrelsens og direktionens arbejde.

Komitéen for god selskabsledelse har i november 2014 offentliggjort et sæt opdaterede "Anbefalinger for god selskabsledelse". I lighed med tidligere baseres anbefalingerne på et "følg eller forklar"-princip. Det er således legitimt for et selskab enten at følge anbefalingerne eller forklare, hvorfor en anbefaling ikke følges. Selskabet har i 2016 forsat processen med at implementere de enkelte anbefalinger for god selskabsledelse.

På Rønne Havns hjemmeside kan man se en detaljeret beskrivelse af, hvilke elementer af anbefalingerne til god selskabsledelse, Rønne Havn A/S har implementeret, og man kan finde en overordnet implementeringsplan for kommende tiltag (www.roennehavn.dk).

11.1 Interne kontroller og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelse

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for selskabets risikostyring og interne kontroller i

forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen, og de implementerede tiltag efterprøves løbende i samarbejde med selskabets revisorer.

Kontrolmiljø

Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender de overordnede politikker, procedurer og kontrolparametre på væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. Dette tager udgangspunkt i en klar organisationsstruktur, klare rapporteringslinjer, klare autorisations- og attestationsprocedurer samt klare funktionsadskillelser.

Der er således nedskrevne retningslinjer for bogføring, budgettering og månedsafslutningen, herunder afstemning og udarbejdelse af den løbende finansielle rapportering til selskabets ledelse.

Endvidere er der politikker for godkendelse af fakturaer og øvrige bilag. De er lavet på en sådan måde, at

selskabet sikrer en korrekt attestations og kontrol af leverede vare- og tjenesteydelser.

Risikovurdering

Bestyrelsen og direktionen foretager årligt en overordnet risikovurdering af processen omkring regnskabsaflægelse med henblik på at identificere de væsentlige og mest risikofyldte områder.

Opgørelsen af visse regnskabsposter er baseret på ledelsens skøn og vurderinger. Risikovurderingen af disse regnskabsposter er særligt i fokus i forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten.

Direktionens kontrolaktiviteter

Selskabets interne kontroller er i det hele taget fokuseret omkring de væsentligste og mest risikofyldte områder. Der er i den forbindelse etableret en række kontrolforanstaltninger med henblik på at opdage og korrigere eventuelle fejl, således at regnskabsaflæggelsen bliver så korrekt og fuldstændig som muligt.

Direktionen har udarbejdet et såkaldt kontrolkatalog, som indeholder minimumskrav til kontrollen. Formålet med kontrolkataloget er også at sikre, at bestyrelsen får det nødvendige grundlag til at foretage den lovpåkrævede overvågning af selskabets interne kontrol- og risikostyringssystemer.

Der er sikret en behørig funktionsadskillelse i regnskabsafdelingen og i de afdelinger, der leverer data til regnskabet. Kontroller vedrørende IT-applikationer og de generelle IT-kontroller sikrer, at regnskabsdata ikke går tabt. Direktionens månedlige budgetopfølgingsmøder med alle afdelingschefer gør det muligt at opdage og korrigere eventuelle fejl og uregelmæssigheder på et tidligt tidspunkt.

Direktionens månedlige bestyrelsesorienteringer og budgetopfølgninger gør det muligt for bestyrelsens medlemmer at følge selskabets drift og udvikling på nærmeste hold.

Bestyrelsens kontrolaktiviteter

Før godkendelse af årsregnskabet får bestyrelsen uden deltagelse af direktionen mulighed for at drøfte årets revisionsforløb med selskabets revisorer for at sikre, at organisationen til fulde har samarbejdet med revisorerne.

Årets fokusemne for revisorerne drøftes, og det udarbejdede revisionsprotokollat gennemgås, hvorefter det kommende års fokusområde fastlægges.

På baggrund af de kritisable forhold i dele af den danske havnebranche, der er blevet afdækket i medierne, har revisionens fokusområde på bestyrelsens begæring i 2016 fortsat været "Rejse- og repræsentationsomkostninger". Der er i 2016 udarbejdet "Retningslinjer for rejseaktivitet", som overordnet også gælder for bestyrelsen.

Revisionen har i revisionsprotokollatet konkluderet:

"Vi har i forbindelse med vores gennemgang kontrolleret om de afholdte rejseomkostninger er i overensstemmelse med den godkendte politik, hvilket ikke har givet anledning til bemærkninger."

Information og kommunikation

Selskabet har etableret et informations- og rapporteringssystem for at sikre, at regnskabsaflæggelsen giver et retvisende billede. Informations- og rapporteringssystemet er endvidere grundlaget for udarbejdelse af budgetter, løbende regnskabsrapportering og aflæggelse af årsrapport.

Selskabet implementerede i 2015, jf. anbefalingerne for god selskabsledelse, en regnskabsmæssig kvartalsopfølgning, der offentliggøres på selskabets hjemmeside.

Overvågning

Alle kontrolansvarlige medarbejdere rapporterer og dokumenterer løbende til direktionen om kontrollernes udførelse. Eventuelle konstaterede kontrolsvigt rapporteres ligeledes til direktionen.

I forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten foretages der yderligere kontrolaktiviteter med henblik på at dokumentere, at bogføringen og regnskabsaflæggelsen sker på en for selskabet tilfredsstillende måde.

12. Årsregnskab

1. januar til 31. december 2016

12.1 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Rønne Havn A/S er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for en klasse B-virksomhed, men havnen har på de områder, som er beskrevet nedenfor, frivilligt valgt at tilpasse årsregnskabet til en mellemstor klasse C-virksomhed vedrørende indregning af indirekte omkostninger i kostprisen for egen-fremstillede materielle anlægsaktiver. Selskabet har ligeledes valgt at præsentere en pengestrømsopgørelse.

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger herunder afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet i hver af de nedenstående regnskabsposter.

Ved indregningen og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som enten be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til dagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældsforpligtelsens opståen eller indregning i seneste årsrapport indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Dagsværdi

Værdiansættelse af aktiver og forpligtelse til dagsværdi tager udgangspunkt i det primære marked. Hvis et primært marked ikke eksisterer, tages der udgangspunkt i det mest fordelagtige marked, som er det marked, som maksimerer prisen på aktivet eller forpligtelsen fratrukket transaktions- og/eller transportomkostninger.

Alle aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi, eller hvor dagsværdien oplyses, er kategoriseret efter dagsværdihierarkiet, som beskrevet nedenfor:

Niveau 1

Værdi opgjort ud fra dagsværdien på tilsvarende aktiver/forpligtelser på et velfungerende marked

Niveau 2

Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder på baggrund af observerbare markedsinformationer

Niveau 3

Værdi opgjort ud fra anerkendte værdiansættelsesmetoder og rimelige skøn foretages på baggrund af ikke-observerbare markedsinformationer.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi efter dagsværdihierarkiets niveau 2. Positive og negative dagsværdier indgår som henholdsvis andre tilgodehavender og langfristet prioritetsgæld.

Kursregulering af afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af forventede fremtidige pengestrømme indregnes i egenkapitalen, indtil den sikrede transaktion gennemføres. Kursregulering til dagsværdi af afledte finansielle instrumenter, som ikke opfylder betingelserne for behandling som sikringsinstrumenter, indregnes i resultatopgørelsen.

12.2 Resultatopgørelse Nettoomsætning

Nettoomsætning af skibs- og vareafgifter og salg af serviceydelser m.m. indregnes i resultatopgørelsen, såfremt skibsankomst eller levering af serviceydelse har fundet sted inden årets udgang, og såfremt indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen indregnes eksklusiv moms, afgifter og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Udgifter til vedligeholdelse af infrastruktur

Udgifter til vedligeholdelse af infrastruktur omfatter omkostninger til vedligeholdelse af havnens bygninger, moler, bassiner, sejlløb og arealer samt vedligeholdelse af selskabets maskinpark, herunder kraner og skibe. Omkostningen er indregnet i resultatopgørelsen såfremt levering er foretaget inden årets udgang. Omkostningen indregnes eksklusiv moms, afgifter og med fradrag af rabatter i forbindelse med købet.

Andre eksterne udgifter

I andre eksterne udgifter indregnes omkostninger til selskabets administration, markedsføring, møde- og rejseudgifter. Omkostningen er indregnet i resultatopgørelsen, såfremt levering er foretaget inden årets udgang. Omkostningen indregnes eksklusiv moms, afgifter og med fradrag af rabatter i forbindelse med købet.

Personaleudgifter

Til personaleudgifter henregnes omkostninger til løn og gager, pensioner og udgifter til social sikring for alle ansatte samt havnens bestyrelse. Tjenestemandspensioner, der opkræves fra regionskommunen, indregnes på opkrævningstidspunktet.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renteindtægter og -omkostninger, realiserede og ikke realiserede kursgevinster og tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta. Finansielle indtægter og udgifter indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Renter og øvrige omkostninger på lån til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver, og som vedrører fremstillingsperioden, indregnes i aktivets kostpris.

Balance Materielle anlægsaktiver

12.3

Grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egen-fremstillede materielle anlægsaktiver omfatter kostprisen omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, direkte lønforbrug samt indirekte produktionsomkostninger.

Der foretages primært lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Forventede brugstider	
Bygninger	15-30 år
Bassiner, sejlløb, moler m.m.	10-60 år
Tekniske anlæg og maskiner	-3-15 år

Selskabet har enkelte anlægsaktiver, der afskrives proportionalt med afdragsprofilen på det bagvedliggende lån. Brugstiden på disse aktiver er 15-25 år.

Varebeholdninger

Der er ikke optaget værdi af varebeholdninger såsom oliebeholdning, materialer m.m., da disse udgør mindre væsentlige beløb og er beregnet til eget forbrug.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab til nettorealiseringsværdien.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte udgifter vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Finansielle gældsforpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder indregnes de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Andre gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører samt anden gæld, måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Under periodeafgrænsningsposter indregnes poster vedrørende efterfølgende regnskabsår.

12.4 Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser selskabets pengestrømme for året fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som årets resultat reguleret for ikke kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af aktiekapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld samt betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger samt kortfristede værdipapirer, der uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelig risiko for værdiændringer.

Nøgletal

Nøgletal er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2010".

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad
$\frac{\text{Driftsresultat (EBIT)} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad
$\frac{\text{Driftsresultat (EBIT)} \times 100}{\text{Balancesum}}$
Egenkapitalandel
$\frac{\text{Egenkapital, ultimo} \times 100}{\text{Passiver i alt, ultimo}}$
Egenkapitalforrentning
$\frac{\text{Resultat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$
Finansiel gearing
$\frac{\text{Nettorentebærende gæld} \times 100}{\text{Egenkapital}}$
Driftsgearing
$\frac{\text{Nettorentebærende gæld} \times 100}{\text{EBITDA}}$

13. Årsregnskab

1. januar til 31. december 2016

Artsopdelt	Note	2015	2016
Nettoomsætning	1	55.511.809	55.544.577
Arbejder udført for egen regning og opført under aktiver		-	-
Andre eksterne udgifter	2	14.077.219	15.572.624
Bruttofortjeneste		41.434.590	39.971.953
Personaleudgifter	3	12.960.635	12.737.484
Afskrivninger		11.025.827	10.117.159
Andre driftsindtægter		(86.800)	(126.600)
Andre driftsudgifter		1.847.638	-
Resultat før finansielle poster		15.687.290	17.243.910
Finansielle indtægter		6.018	970
Finansielle udgifter		3.603.533	3.237.356
Ordinært resultat før skat		12.089.775	14.007.524
Skat af årets resultat	4	-	-
Årets resultat		12.089.775	14.007.524
Forslag til resultatdisponering:			
Overført til overført resultat		12.089.775	14.007.524
Udbytte for regnskabsåret		-	-
Disponeret i alt		12.089.775	14.007.524

14. Balance

pr. 31. december

AKTIVER	Note	2015	2016
Materielle anlægsaktiver	5		
Grunde og bygninger		113.588.200	107.595.868
Driftmateriel og inventar		52.941.839	48.817.012
Materielle anlægsaktiver under opførelse		-	6.825.699
Materielle anlægsaktiver i alt		166.530.039	163.238.579
Omsætningsaktiver			
Tilgodehavender:			
Tilgodehavender fra salg og ydelser		6.287.072	4.583.094
Periodeafgrænsningsposter		6.757.250	7.819.924
Tilgodehavender i alt		13.044.322	12.403.018
Likvide beholdninger i alt		27.028.911	38.564.331
Omsætningsaktiver i alt		40.073.233	50.967.349
Aktiver i alt		206.603.272	214.205.928

PASSIVER	Note	2015	2016
Egenkapital	6		
Aktiekapital		50.000.000	50.000.000
Overkurs ved emission		20.274.608	20.274.608
Overført resultat		40.479.009	54.948.989
Egenkapital i alt		110.753.617	125.223.597
Gældsforpligtelser			
Langfristede gældsforpligtelser	7		
Prioritetsgæld		81.973.507	75.630.600
Kortfristede gældsforpligtelser			
Prioritetsgæld	7	7.175.000	6.920.000
Leverandørgæld		1.394.631	1.637.362
Anden gæld		2.872.531	2.329.464
Forudbetalinger fra kunder		2.433.986	2.464.905
		13.876.148	13.351.731
Gældsforpligtelser i alt		95.849.655	88.982.331
Passiver i alt		206.603.272	214.205.928
Eventualforpligtelser og pantsætninger	8		
Nærtstående partner	9		

15. Pengestrømsopgørelse

1. januar - 31. december

Pengestrømsopgørelse	2015	2016
Pengestrømme fra driftsaktivitet:		
Årets resultat	12.089.775	14.007.524
Af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver	11.025.827	10.117.159
Reguleringer af avance ved afhændelse af anlægsaktiver	1.769.801	(126.600)
Regulering af driftrelaterede statusposter		
Debitorer	(2.304.450)	2.941.929
Andre tilgodehavender	1.665.974	(1.062.674)
Leverandører af varer og tjenesteydelser	211.730	242.731
Anden gæld	(1.732.180)	(512.148)
Pengestrømme fra driftsaktivitet	22.726.477	25.607.921
Pengestrømme fra investeringsaktivitet:		
Køb af materielle anlægsaktiver	(120.000)	(6.825.699)
Salg af materielle anlægsaktiver	1.386.800	126.600
Andre pengestrømme vedr. investeringsaktiviteten	-	-
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	1.266.800	(6.699.099)
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet:		
Optagelse af gæld til kreditinstitutter	-	-
Afdrag på langfristet gæld	(8.844.509)	(7.373.402)
Andre pengestrømme vedr. finansieringsaktivitet	-	-
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	(8.844.509)	(7.373.402)
Årets likviditetsforskydning	15.148.768	11.535.420
Likviditet		
Likvide midler, primo	11.880.143	27.028.911
Årets likviditetsvirkning	15.148.768	11.535.420
Likvide midler, ultimo	27.028.911	38.564.331

16. Noter

Note 1. Nettoomsætning	2015	2016
Skibsafgifter	8.432.792	9.285.407
Vareafgifter	11.265.867	12.423.151
Bil- og passagerafgifter	13.804.889	14.694.708
ISPS-afgifter	2.013.408	2.131.075
Lejeindtægter fra bygninger og arealer	6.632.621	5.194.196
Serviceydelse	11.308.527	10.268.855
Anden indtægt	2.053.705	1.547.185
Nettoomsætning i alt	55.511.809	55.544.577

Note 2. Andre eksterne udgifter	2015	2016
Bygninger	665.018	753.810
Bassiner og sejlløb	197.930	429.345
Havneværker	1.763.669	2.403.904
Arealer og pladser	2.563.486	2.557.248
Materiel	2.917.311	2.241.857
Andre eksterne udgifter	5.969.805	7.186.460
Infrastruktur i alt	14.077.219	15.572.624

Note 3. Personaleudgifter	2015	2016
Løn og gager	11.247.610	11.116.660
Pensioner	1.549.893	1.460.085
Anden udgift til social sikring	163.132	160.739
Personaleudgifter i alt	12.960.635	12.737.484
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	22	20

Der er i 2016 udbetalt følgende vederlag til bestyrelsen

Thomas Thors, bestyrelsesformand	(01.01 – 31.12)	kr.	140.000
Betina Haagensen, næstformand	(01.01 – 31.12)	kr.	49.583
Winni Grosbøll, bestyrelsesmedlem	(01.01 – 31.12)	kr.	49.583
Kirstina van Sabben, bestyrelsesmedlem	(01.01 – 31.12)	kr.	49.583
Jess C. Persson, bestyrelsesmedlem	(01.01 – 31.12)	kr.	49.583
Lars Karlsson, bestyrelsesmedlem	(01.01 – 31.12)	kr.	80.000
Ernst Jensen, næstformand	(01.01 – 04.05)	kr.	14.583
Morten Studsgaard, bestyrelsesmedlem	(01.01 – 04.05)	kr.	14.583
Kaj V. Holm, bestyrelsesmedlem	(05.05 – 31.12)	kr.	63.333
Ole A. Philipsen, bestyrelsesmedlem	(05.05 – 31.12)	kr.	63.333
Charlotte K. Raun, bestyrelsesmedlem	(05.05 – 31.12)	kr.	63.333
Michael Svane, bestyrelsesmedlem	(05.05 – 31.12)	kr.	63.333

Der er i året udbetalt 2,37 mio. kr. i vederlag og pension til direktionen. Der er ikke indgået incitamentsordninger for direktion eller bestyrelse i 2016.

Note 4. Skat af årets resultat

I henhold til §3 stk. 1 nr. 4 i "Bekendtgørelse af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v." er Rønne Havn A/S, der er åben for offentlig trafik, fritaget for indkomstbeskatning.

Note 5. Materielle anlægsaktiver

	Land- og arealer	Grunde og Bygninger	Bassiner, Sejløb, Moler m.m.	Driftmateriel og inventar	Materielle anlægsaktiver under opførelse	I alt
Akk. anskaffelses-sum pr. 01.01.16	37.561.600	23.199.264	127.332.461	118.854.222	-	306.947.547
Tilgang i året	-	-	-	-	6.825.699	6.825.699
Afgang i året	-	675.000	-	1.357.120	-	2.032.120
Akk. anskaffelses-sum pr. 31.12.16	37.561.600	22.524.264	127.332.461	120.211.342	6.825.699	314.455.366
Akk. afskrivninger pr. 01.01.16	-	9.085.944	65.419.181	65.912.383	-	140.417.508
Afskrivninger på afhændede aktiver	-	675.000	-	1.357.120	-	2.032.120
Årets afskrivninger	-	1.026.060	4.966.272	4.124.827	-	10.117.159
Akk. afskrivninger pr. 31.12.16	-	9.437.004	70.385.453	71.394.330	-	151.216.787
Bogført værdi pr. 31.12.16	37.561.600	13.087.260	56.947.008	48.817.012	6.825.699	163.238.579

Note 6. Egenkapital	2015	2016
Aktiekapital	50.000.000	50.000.000
Overkurs ved emission	20.274.608	20.274.608
Reserve for pengestrømsafdækning	(2.812.418)	(2.349.962)
Overført resultat:		
Overført fra tidligere år	31.201.652	43.291.427
Overført af årets resultat, jf. resultatdisponering	12.089.775	14.007.524
Overført resultat i alt	43.291.427	57.298.951
Egenkapital i alt	110.753.617	125.223.597
Aktiekapital tegnet ved stiftelsen den 1. januar 2004 Aktierne er ikke omsættelige, men lyder på navn og er noteret i selskabets aktiebog.		50.000.000
Ingen aktier er tillagt særlige rettigheder.		
Ejerforhold:		
Følgende aktionærer er noteret i selskabets aktiebog: Bornholms Regionskommune LO Sektion Bornholm DI's Regionalforening på Bornholm (DI Bornholm)		

Note 7. Langfristede gældsforpligtelser	2015	2016
Nordea Bank Danmark	66.504.302	60.837.243
Den Danske Bank	13.529.785	11.839.764
Realkredit Danmark	296.965	280.643
	80.331.052	72.957.650
Reserve for pengestrømsafdækning	8.817.455	9.592.950
	89.148.507	82.550.600
Af den langfristede gæld forfalder indenfor 1 år	7.175.000	6.920.000
Langfristet gæld i alt *	81.973.507	75.630.600
Langfristet gæld der forfalder efter mere end 5 år	46,6 mio.	40,5 mio.
* Langfristet gæld i alt excl. pengestrømsafdækning	73.156.052	66.037.650

Note 8. Eventualforpligtelser og pantsætninger

Rønne Havn A/S har overtaget sædvanlige forpligtelser og rettigheder i forbindelse med overtagelsen af Rønne Havn.

Selskabet har i 2013 indgået en leasingaftale om leasing af 1 biler med en restløbetid på 0,5 år.

Note 9. Nærtstående parter

Rønne Havn A/S' nærtstående parter omfatter følgende:

Bestemmende indflydelse:

Bornholms Regionskommune, Ullasvej,
3700 Rønne, der er hovedaktionær

RØNNE HAVN
Sydhavnsvej 12
DK-3700 Rønne

www.roennehavn.dk

